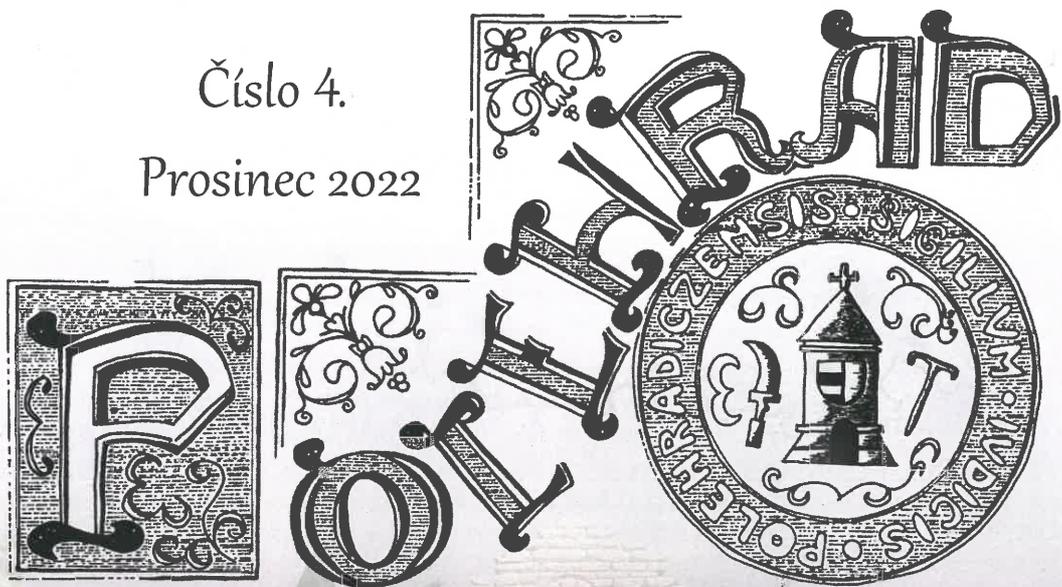

Číslo 4.
Prosinec 2022

Zpravodaj občanů Boleradic

Orel jednota Boleradice

Vás srdečně zve na

VÁNOČNÍ ZPÍVÁNÍ

ve středu **25. 12. 2022 v 16.00 hod**
před hasičskou zbrojnicí

Svíčky a „plecháčky“ (hrníčky) na vánoční svařák s sebou!!!

Podporováno Městysem Boleradice

BADMINTONOVÝ TURNAJ

ve čtyřhře

pátek

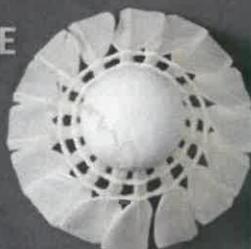
30. 12. 2022

od 13:00

SÁL MĚSTYSE BOLERADICE

Startovné: 300 Kč/dvojice

Kontakt pro přihlašování:
Lukáš Stehlík (774 697 478)

Slovo starosty

Vážení spoluobčané, milí čtenáři Polehradu, píšu tyto řádky a venku opět poletují první letošní sněhové vločky.

Sníh přináší do temných zimních dní alespoň trochu světla a veselosti. Vzpomeňme ale, že ne všichni jej mají ve velké oblibě. Když někteří ráno z okna odhrnou firhaňky, na jejich tvářích se nerozhostí spokojený zimní úsměv. Naopak, tyto tváře potemní, čela zbrázdí zamračené vrásky a z úst po ránu vylétnou i slova nepěkná. Vědí už totiž, že dlouho nezůstanou v teplém loži či zachumlání v dekách u praskajícího krbu, nýbrž je čeká cesta do nehostinné fujavice, ať už rozvážet pečivo či sypat silnice a shrnovat břečku. Darmo je budete těšit slovy o veselé mysli či zdravém duchu v zdravém těle. Člověku, jenž pospíchá do boje se sněhem zavátými silnicemi a nemá věru na výběr, je podobná útěcha rudou muletou před očima rozrušeného býka. Nejméně vhodnou situací pro takovéto konejšení například řidičů je pak třeba ranní odstraňování ledu z oken auta, kdy se led se sněhem sypou do rukávů. Škrabka jako jinak dobrý pomocník se v takových případech může stát i nebezpečnou zbraní.

Každý náš pohled na momentální stav světa má své klady a má své zápory, vždy se najde něco, na co se dá brblat a v čem najít nějaké ALE. Tam, kde jeden vidí třpytící se vločky a zvonící sáně, druhý varuje před ledovicí a už čeká bahnitou břečku. Věčná nespokojenost je naším hnacím motorem a zdrojem mnoha roztomilých a často komických situací.

Přesuňme ale pozornost od rozjímání nad lidskou náturou k nadcházející zimě v Boleradicích. Tuto u nás konečně po letech opět ohlásily Martinské hody, kterých se letošní chasa chopila s velkou chutí. Výsledek byl báječný, návštěva dobrá a zábava skvělá. Když něco děláte s radostí a elánem, pak se Vaše nadšení přenesení i na druhé a vše se podaří. Děkujeme našim stárkám, stárkům, chasa a všem pomocníkům! Hody jsou zpět v plné síle.

Další tradiční předzvěstí zimy je pak Adventní jarmark, kterým advent u nás začíná a který léta pořádá s velkou péčí a vzornou organizací Občanské sdružení Nedánov. Letos byla tato

slavnost doplněná krásnou výstavou betlémů u nás v knihovně. Poděkování patří všem dobrovolníkům z Nedánova, ale i paní Martě Korábové, paní knihovnici Daně Veselé a všem dalším, kdo s organizací pomáhali. Záběr na jeden z vystavovaných betlémů také zdobí titulní stránku našeho zpravodaje.

Hlavně pro děti pak byla určená Mikulášská diskotéka, na kterou zavítal i svatý Mikuláš s andělem a početnou družinou čertů. Po závěrečném přepočítání dětí jsme zjistili, že žádné z nich si sebou čerti neodnesli. Snad tedy naše děti tolik nezlobily, a i nějaký ten dárek od Ježíška pod stromčekem najdou. Za organizaci patří poděkování opět OS Nedánov.

Na přelomu listopadu a prosince jsme nezapomněli přivítat do života naše nejmenší občánky. Bylo jich tolik, že se najednou se všemi maminkami, tatínky, babičkami a dědečky do obřadní síně ani nevešli!

Na začátku prosince pak proběhlo setkání seniorů, které doprovodil společenský program a vystoupení malé dechové hudby Sklepanka. Návštěva byla opět hojná, snad se všem zúčastněným tato akce líbila a odnesli si zajímavé informace a pěkný zážitek ze společného setkání.

Tímto ale život v Boleradicích neutichá. Na různých místech tohoto zpravodaje najdete pozvánky na mnoho kulturních, společenských a sportovních akcí, které se u nás budou konat v nejbližší době. Přijďte se na ně podívat v hojném počtu, podpořit ty, kteří je organizují a potkat se se svými přáteli a sousedy. Srdečně Vás tímto všechny zveme!

Poklidný závěr roku, požehnané Vánoce a dobrý start do nového roku Vám přeje

Antonín Vejvančický
starosta

Zprávy z radnice

Co je nového?

V uplynulém období u nás v obci započala dlouho očekávaná stavba optické sítě – vysokorychlostního internetu. Zhruba 70 % výkopových prací již bylo dokončeno, v dalším pokračování bohužel poslední dobou brání nepříznivé počasí. Zhotovitel plánuje pokračování v průběhu zimy v případě, že to počasí umožní. Ještě v průběhu zimy by mělo také dojít k připojení pátevní sítě z Němčiček a k postupnému zprovoznování připojení nemovitostí s již uloženou kabeláží.

Na dětském hřišti v centru obce došlo k doplnění herních prvků – kolotoče, lanové dráhy, trojstěny na lezení a domečku s obchodem. Dále byl instalován nový krytý altán s posezením. Byly též opraveny některé původní prvky a netradičním „dlážděním“ byla doplněna přístupová plocha na hřiště. Na jaro ještě plánujeme instalaci nového pískoviště.

Probíhá oprava schodišť na hřbitově a kompletní oplechování zdí tak, aby do nich nezatékalo a následně je neničil mráz a vlhko.

Vypsali jsme výběrové řízení na zhotovitele výměny zbývající části starého veřejného osvětlení v obci za moderní LED svítidla, opatření by mělo řešit nápravu nedostatečného osvětlení v některých lokalitách, osvětlení přechodů pro chodce a při výrazné

úspoře by mělo splňovat všechny moderní standardy a zákonné požadavky pro osvětlení našich ulic. Na výměnu byl zpracován projekt a obdrželi jsme dotaci ve výši 606.240, - Kč. Souběžně jsme dokončili projekt a žádost o dotaci na instalaci fotovoltaické elektrárny na střechu budovy sálu, která by měla pomoci výrazně snížit energetické náklady na provoz obecních budov.

K výběrovému řízení na zhotovitele stavby jsme přistoupili také u projektu kanalizace. Výsledek nám přinese odpověď na nejdůležitější otázku – kolik stavba bude stát a jakou zátěž a riziko bude znamenat hlavně pro obecní pokladnu do budoucích let.

Při jednáních s původním projektantem naši rozhledny jsme dospěli k návrhu řešení u případné opravy zařízení. Předpokládané náklady na opravu jsou ve výši cca 2.000.000, - Kč, podstatnou část tvoří kompletní výměna hlavních nosných sloupů za celokovové náhrady s dřevěným obitím. S nahrazením novými dřevěnými sloupy se již nepočítá, zejména z důvodu nízké životnosti.

Antonín Vejvančícký
starosta

Prodej ryb			Kapr 1. třída	Kapr výběr	Amur	Tolstolobik	Pstruh
Veselý	20. 12. 2022	od 11:00 hod.	120 Kč/Kg	130 Kč/Kg	130 Kč/Kg	70 Kč/Kg	200 Kč/Kg
Ševčík	20. 12. 2022	od 12:00 hod.	135 Kč/Kg	145 Kč/Kg	155 Kč/Kg	100 Kč/Kg	
Hrabal	21. 12. 2022	od 07:45 hod.	110 Kč/Kg	120 Kč/Kg			
Ševčík	22. 12. 2022	od 12:00 hod.	135 Kč/Kg	145 Kč/Kg	155 Kč/Kg	100 Kč/Kg	

Ze života obce

Den veteránů

Jako každý rok, i letos jsme si připomněli památku obětí všech válek u našeho pomníku padlých z I. světové války. S projevy vystoupili pan Mgr. Pavel Kabela, starosta městyse Antonín Vejvančický, paní ředitelka Mgr. Miroslava Fišerová a pan farář Vít Fatěna. Součástí každoroční připomínky Dne veteránů je u nás také účast Klubu vojenské historie Hodonín, výstavka vojenského vybavení a vzácných archiválií z dějin obce, například praporu vojenských vysloužilců z Polehradic z r. 1909. Děkujeme za vzornou organizaci této krásné akce naší škole a hlavně p. učiteli Mgr. Pavlu Kabelovi!

Tříkrálová sbírka 2023 v Boleradicích

Oznamujeme občanům, že "Tříkrálová sbírka" se v naší obci v letošním roce bude konat v **neděli 8. 1. 2023**. Děkujeme všem za

jakýkoliv finanční dar pro potřebné. Více informací o sbírce na webu: www.breclav.charita.cz

Výstava betlémů

Po dvouleté přestávce jsme na první adventní sobotu připravili, ve spolupráci s paní Martou Korábovou, vánoční výstavu betlémů.

Díky našim spoluobčanům se sešlo 65 exponátů různého stáří a provedení. Největší zastoupení měly tradiční vystřihované betlémy z papíru. Byly to známé práce pana Josefa Lady, národopisný betlém Marie Fischerové – Kvěchové, betlém Mikoláše Alše, ale také staročeský betlém, malovaný na motivy grafických listů „Pražské jesličky“, od Josefa Weniga. Právě v tomto provedení z r. 1916 je celá scenérie – poprvé v historii betlémů – zasněžena. Doplňuje jej i postava krále Jiřího z Poděbrad. Tohoto příkladu ke zvýraznění české krajiny v papírových betlémech následovali později

i další malíři. Např. paní Jana Moštková, jejíž specialitou se staly „obecní betlémy“, v nichž je tradiční scéna narození Ježíška umístěna do konkrétní obce. U nás jsme vystavili betlém obce Šitbořice a Újezd u Brna.

Ovšem nejvíce zastoupeným malířem na naší výstavě byl Vojtěch Kubašta – v jeho provedení se sešlo 7 různých tzv. vylamovaných papírových betlémů. Všechny jsou originální a krásné.

Vystaveny byly i papírové jesličky, které se nachází v Rakouském muzeu ve Vídni. Jde o mechanický betlém z oblasti Salzkammergut vyrobený kolem roku 1880.

Další exponáty byly vyrobeny z různých materiálů – dřevo, včelí vosk, překližka, porcelán, keramika, betlémy paličkované i malované.

Velký betlém z kukuřičného šustí, se spoustou postaviček, představujících různá řemesla, nám zapůjčila paní Kamila Hladůvková. Zájem vzbudil také netradiční, dřevěný „skříňkový“ betlém, zapůjčený paní Růženu Stehlíkovou.

Krásný, a voňavý perníkový betlém nám upekla paní Gabriela Vítečková.

A nakonec betlémy figurkové. Není důležité, jestli jsou vyřezávané za dřeva, sádrové nebo z jiného materiálu, prostě tyhle jesličky jsou vždy nejhezčí. Zapůjčili nám je Pavel Kabela, Šárka Soukopová, Jiří Janda, Zita Marková a Monika Třeštíková. Největším vystaveným, co do počtu figurek, byl betlém Davida Krmíčka, který vyřezával jeho tatínek Antonín.

Nejkrásnější je ale jistě, všem dobře známý, vyřezávaný betlém pana Antonína Krmíčka st., který si můžete v době adventu prohlédnout každý den v přísálí úřadu městyse a žasnout nad množstvím a půvabem vyřezávaných figurek.

Výstavu doplňovaly také pohlednice betlémů z brněnských, pražských a jiných kostelů, které byly v minulosti vydávány jako vánoční přání a stávají se zájmem sběratelů. Prohlédnout jste si mohli i fotografie krásného betlému z našeho kostela a vzpomínkové dokumenty k výstavám betlémů, které se v Boleradicích konaly v minulosti.

Chtěli bychom poděkovat všem (i těm, které jsme zde nejmenovali), za zapůjčení exponátů, které budou jistě brzy zdobit jejich domovy. Moc děkujeme!

Velice nás překvapil zájem o výstavu, která nás naladila do vánoční atmosféry a některé z nás určitě alespoň na chvíli přenesla ve vzpomínkách do dětství.

Se všemi se těšíme na další spolupráci a přejeme krásné, kouzelné, a hlavně klidné prožití Vánočních svátků.

Dana Veselá a Marta Korábová

Betlémy v Boleradicích

V prvním adventním víkendu se v knihovně uskutečnila velká výstava betlémů. K vidění byly desítky betlémů a jesliček nejrůznějších stylů a materiálů místních i přespolních. O rozhovor jsem požádal Martu Korábovou autorku a průvodkyni výstavy.

Boleradice jsou rodištěm autora velkého vyřezávaného betléma Antonína Krmíčka, který je celoročně vystaven na radnici, před lety se zde konala i celostátní výstava betlémů, takže asi nebylo daleko k nápadu uspořádat znovu velkou výstavu?

Ano zní to logicky ale tak to nebylo. Uspořádat vánoční výstavu betlémů mě napadlo překvapivě uprostřed horkého léta. To jsem byla na dovolené v Jindřichově Hradci a navštívila místní muzeum, kde se nachází známé Krýzovy jesličky, největší mechanický lidový betlém na světě. Při prohlídce vás zavřou do větší místnosti, zhasnou světlo, začnou hrát vánoční koledy a postupně se začnou rozsvěcovat světýlka a pohybovat figurky. Rázem se přenesete do vánoční atmosféry a v tu chvíli mne napadlo uspořádat výstavu betlémů u nás v Boleradicích.

Kdo ti pomáchal s výstavou a jaké betlémy byly k vidění?

Společně s knihovnicí Danou Veselou jsme oslovily občany, aby nám zapůjčili svoje betlémy. Jako základ výstavy jsme měly zhruba deset vlastních domácích betlémů a jeden velký vyřezávaný betlém pana Antonína Krmíčka. Obavy, zda budeme mít co vystavovat, byly úplně zbytečné. Hned po výzvě, týden před výstavou, nám začali lidé přinášet svoje staré i novější betlémy. Celkem se jich sešlo téměř sedmdesát z různých materiálů. Nejvíce bylo papírových, vystřihovaných, dále figurkových ze sádry, dřeva, šustí, vosku, keramiky a také paličkových. Co se týče autorů betlémů, tak to byla přehlídka známých jmen, jako je Josef Lada, Mikoláš Aleš, Marie Fischerová-Kvěčková, Josef Wenig a největší počet byl skládacích papírových betlémů od Vojtěcha Kubašty s motivy Prahy a dalších měst. Unikátním byl pečený perníkový betlém. Výstavu ještě doplnily pohlednice a fotografie betlémů z brněnských a pražských kostelů, známých muzeí ze sbírek Moniky Hanikové, Marty Korábové a Dany Veselé.

Na některých betlémech bylo vidět doslova, že jsou "rodinným stříbrem". Některé starší pamatují jistě několik generací rozzářených dětských očí.

Nejvíce si vážíme těch zhotovených doma. Nejznámějším je samozřejmě betlém řezbáře Antonína Krmíčka. Na výstavu nám zapůjčil další betlém i jeho vnuk. Nevím, který betlém mohl být nejstarší. Ale ten po mojí babičce má nejméně šedesát let. Byly tam i další, některé určitě i z první republiky.

Jací přišli návštěvníci a ohlasy na výstavu?

Výstavu jsme naplánovaly na sobotu při příležitosti konání vánočního jarmarku v Boleradicích. Návštěvnost ale předčila naše očekávání. V sobotu odpoledne přišlo více jak sto návštěvníků a v neděli dopoledne ještě další desítky. Přála bych vám vidět ty zvědavé dětské oči nebo slyšet vzpomínání starších na svoje dětství, na Vánoce svého mládí, kdo co jak vyráběl, jaké bývaly

vánoční zvyky. To nás moc potěšilo a udělalo radost.

Děkuji za rozhovor a přeji ti krásný advent a šťastné a veselé Vánoce.

Já se také připojuji a přeji v Novém roce splnění všech přání.

Jiří Janda

Babské rady nejen na Vánoce

Jarku Rozsypalovou-Vykoupilovou všichni známe nejen jako divadelní herečku, ale je i populární moderátorkou Českého rozhlasu Brno. Díky oblíbenému pořadu "Babské rady" také napsala dvě knihy. Ta nejnovější kniha se jmenuje "Babské rady na celý rok." Právě s ní momentálně brázdí Moravu, beseduje a nabízí i praktické ukázky babských rad. Na jaře jste ji také mohli vidět na prknech našeho divadla spolu s Jiřím Kokmotosem a cimbálovou muzikou Primáš. Dovolil jsem si jí položit pár zvědavých otázek.

Jak dlouho se vysílají Babské rady?

Pořad je ve vysílání ČRO Brno a ČRO Zlín od roku 2016, od prvního dílu ho moderuji. Vysílá se vždy v pondělí 10:30 - 11:00 h. Nejvíce mě na tom baví, jak pořad doslova staví mosty mezi posluchači, někdo se zeptá a jiný odpoví, předá zkušenost nebo radu. Doufám, že se díky knize na dobré rady generací před námi nebude zapomínat.

Kterou radu často a ráda používáte?

Mám ráda velmi jednoduchou a praktickou radu, pokud nechcete, aby vám při krájení cibule slzely oči, posad'te se k tomu.

Jsou Babské rady jen pro ženy?

Pořad poslouchají a rady volají i píšou také muži, takže v knize není nouze o rady technické, například o ty, které usnadní zatloukání hřebíku do zdi.

Blanka Kocourková (bylinkářka), Jarka Vykoupilová, Miša Kopečková (ilustrátorka)

Některé rady jsou skoro neuvěřitelné, napadá vás nějaká taková?

Kuriózní a úsměvná, ale skutečně fungující rada je na kunu na půdě. Pokud jí přes noc necháte hrát nahlas rádio, tak se odstěhuje. *Za tuhle moc děkuji – kuna se zrovna včera ozývala na půdě.*

V knize "Babské rady na celý rok" jsou výrazné ilustrace Michaly Kopečkové. Proč jste oslovila právě ji?

Míšu znám dlouho, její ilustrace jsem sledovala na FB a nápad oslovit ji přišel, když jsem viděla, jak své obrázky kombinuje s nápisy. Přesně tohle jsem do knihy chtěla, takový náznak "komiksu." Byla s ní báječná spolupráce, musím jí poděkovat za trpělivost i kreativitu. Dala knize duši. Vytvořila pro ni

nádherné celostránkové ilustrace i drobnější obrázky, domalovala i fotografie na obálce knihy.

Bylo by možno požádat o babské rady předvánoční?

Žádný problém, tady jsou:

- Kapří maso obsahuje nezbytné bílkoviny a prospěšné omega 3 nenasycené mastné kyseliny.
- Šupiny z kapra oškrabte tupou hranou nože. Lépe to půjde, když je ryba mokrá.
- Rybího zápachu zbavíte maso ponořením do mléka nebo jogurtu se stroužkem česneku, a to nejlépe přes noc. Funguje i to, když rybu důkladně pokapete citronem nebo octem

- Kůži z ryby stahujte tak, že ji naříznete po délce celého hřbetu a stáhnete směrem k břichu.

Děkuji za rozhovor.

Knihu Jarky Rozsypalové-Vykoupilové můžete objednávat přes nakladatelství Radioservis, na stránkách radioteka.cz

Jiří Janda

Zimní tradice v našem kraji

Vánoční čas je typický spoustou tradic, pověr a zvyků. Některé se dodržují od pradávna, jiné zanikají a další zase nově přejímáme z jiných kultur. Jaké zimní obyčeje byly dříve typické pro Hanácké Slovácko? A které z nich se udržely do současnosti?

Advent začínal dnem svaté Kateřiny – tehdy chlapci odložili voničky a kosárky zdobící jejich klobouky, utichla hudba a zpěv a všichni se začali připravovat na blížící se svátky. Dlouhé večery nesloužily zahálce – dralo se peří nebo se chystalo konopí na „prástek“. Z konopných pláten se šily haleny a košile, které ale zprvu nepříjemně škrabaly – proto je nejdříve dostali k obnošení pacholci, teprve potom je oblékali hospodáři. Také se chystalo dříví na zimu a vykládaly se pověry, pověsti či příběhy ze života.

Na den svatého Mikuláše chodily po vsi maškary které, stejně jako v současnosti, strašily zlobivé děti a těm hodným nadělovaly za okno do připravených talířů nebo bot. Převleky ale bývaly tak děsivé, že z nich některé děti „padúcí nemoc dostaly“. Na svatou Lucii bylo podle pověry

zapovězeno příst, neboť to byl svátek patronky přádlá.

Samotné Vánoce se slavily mnohem skromněji, než je tomu zvykem dnes. Podobně jako nyní se držival půst na Štědrý den a dětem, které ho dodržely, bylo odměnou zlaté prasátko (zrcátkem puštěné na zeď). Ryba byla na štědrovečerním stole jen výjimečně, běžně se vyskytovala například „krupičná kaše potřená medem, káva s koláči nebo čočková a fazolová polévka, houbová omáčka s knedlíky či krupičná kaše a pšeničné koláče, k tomu víno, (...) sušené švestky, třešně, hrušky, vlašské ořechy a jablka. (...) Velkou pochoutkou byly na štědrovečerní tabuli hrozny, které zůstaly od sklizně v lisovně.“ Následné oslavy byly na dnešní poměry hlučné – střílelo se z hmoždířů, pušek i dřevěných děl, obecní pastýř troubil na roh a práskal karabáčem.

Kouzelná moc svátečního dne byla známá odedávna, věřilo se například, že když ten den přijde do domu cizí muž, narodí se krávé býček, pokud žena, pak jalovička. Pro dobrou úrodu se dům vykuřoval kadidlem nebo jalovcem. Z vinohradu se doneslo "rýví"

a dalo se do vody, pokud se za prvním lístkem objevil hrozen, čekala se hojnost vína, když až za čtvrtým, byla sklizeň slabší. Také se rozkrajovalo jablko a podle jádřince se soudilo, jestli danou osobu čeká zdraví (hvězdička) nebo smrt (křížek).

První svátek vánoční byl věnovaný rodině, slavilo se doma, chasa znovu oblékla sváteční kroj a ozdobila klobouky, aby na Štěpána mohla vyrazit za zábavou. To pak děti chodily po koledě, sousedé si vinšovali „šťastný Vánoce aj nastávající novej rok“. V Kobylí se chodívalo po dědině s muzikou a „koláčem“ papírových květů, který měl symbolizovat konec práce pacholků až do nového roku. Takto zapsala paní Augusta Šebestová koledu z Čejkovic do knihy *Lidské dokumenty* (vydána r. 1900 v Olomouci):

„Já su malej koledníček, přišel sem k vám
pro troníček,
troníček mně dejte a mně se nesmějte,
šak já s vozem nejedu, suchej řepy nevezu,
co mně dáte, to vezmu.
Třeba putnu koláčů, šak já jich dom
dovleču,
třeba pecen chleba, šak je mně ho třeba.
Třeba tele do kabele, fuk s ním do pece,
ono se tam upeče.“

Po Novém roce, podobně jako dnes, se slavil svátek Tří králů. Co se nám ale nedochovalo jsou oslavy svatého Blažeje (3. února) – svátku dětí. Po vsi chodili tři školní premianti přestrojení za svatého Blažeje a dva anděly, koledu přinesli do školy, kde následovala hostina a taneční zábava (ovšem bez alkoholu). Naopak dobře známé jsou nám vostatky, které končily obyčejně v úterý symbolickým pochováním basy. Ty naše zapsala v roce 1928 B. Toušková do knihy *Zvyky a obyčeje*: „V Boleradicích chodil po vesnici průvod, který tvořili stárci a maškary Felix a Kača. Felix měl dřevěnou šavli nebo

kord, na kterou nabodávali kusy uzeného masa, slaninu a klobásy. První stárek nesl láhev vína, druhý zase koš na koblíhy. (...) Za doprovodu harmoniky se zpívala píseň:

Pod šable, pod šable i pod vobuške,
me šecker bereme aji plané hruške.
Tade nám nedale, tade nám dajó,
zabili komára, slanino majó.“

Následně na popeleční středu se scházely ženy, aby zajistily dobrou snůšku: „Na škaredů středu nemá se ani jehlů pichnúť, lebo se zašije slípkám d'rupky a nenesú. (...) Ženský majú hodně pit, aby se jim drůbež šlechtila. V našej hulici si donesly baby tej sladkej a piťy o všecko pryč, to sme se jim nachechonily, ty byly potom rozvířelý, ty dováděly!“ (A. Šebestová, *Lidské dokumenty*, 1900). V Kloboukách zase ženy žertem pulbírovaly – holily – za všeobecného veselí muže, ještě rozjařené z předchozího dne (pod bradu daly obrus, místo pěny našlehaný bílek, po holení potřely červenou řepou) a za tuto službu vybíraly peníze (J. Vrbas, *Monografie Klobouk*). A po skončení ostatků už se pomalu začalo připravovat na jaro a s ním spojené polní práce.

Snad tedy i naše zima bude takto bohatá na prožitky, zůstanou nám staré tradice anebo snad vzniknou i nové, při kterých se sejdeme s dobrou náladou, hezkou písničkou a laskavým slovem či pohárkem dobrého vína, které se rodí v našem krásném kraji.

Podle předlohy (KOVÁŘÍK, Jaroslav. *Krajem Závádky*. Praha: Ústav pro kulturně výchovnou činnost, 1987.)

zpracovala Martina Novotňáková

(Nejen) o trýsce

Vše začalo docela nevinně, ale tučný titulěk

Soudní sň.

V Brně, dne 5. února.

U kuželek.

(Před porotou.)

na třetí straně deníku Moravská orlice ze soboty 6. února 1892 dává tušit, že výrok poroty "nevinen" asi nezazněl. Co se tehdy, před sedmi měsíci, u kuželek stalo? Dozvíme se, že ...

V neděli dne 5. července 1891 hrály se v hostinci Plačkově v Polehradcích kuželky. Nehráči sázeli na trefu nebo chybu. Chalupníci Chalupa a Holzer sázeli také, a sice na Hrabce. Když Hrabec odkoulel a chybil, hnali se oba dva, Chalupa i Holzer, ač tento prohrál, po sázce. Chalupa stoupl na peníze, Holzer jej chtěl odšťouchnout, chytli se, začali se políčkovat, Holzer vytáhl trýsku, udeřil s ní několikrát Chalupu do týla, načež mu ji tento vydřel, a když Holzer na krok ustoupil, vrazil mu ji do obličeje a vypíchl mu levé oko.

Včera bylo se Chalupovi zodpovídati z činu toho jako ze zločinu těžkého poškození těla, které se tresce žalářem od 5 do 10 let.

Poškozený Holzer ale bědoval, zdravé levé oko úplně ztratil, na pravé již od mládí špatně vidí, je do smrti zmrzačený. Od starosty obdržel však špatné vysvědčení, že špatně slyší a v každé společnosti že hledá hádku a vyvolává pračky. Když pár „oflanců“ utrží, že si lehne, jde žalovat, a nechá si pak platit. Chalupa se bránil sebeobranou. Svědci líčili děj celkem dle obžaloby.

Když byl porotní soud, jemuž předsedal pan prezident Dvořák, dodatečně a eventuelní otázky dle návrhu obhájce p. dra Dluhoše připustil, odůvodnil pan c.k. náměstek státního zástupce Schwalb jasným výkladem obžalobu. Obhájce dovozoval v úsečné pádné řeči, že inkriminovaný čin na nejvýše jako přestupek pod čl. 325 tr. zák. subsumovati se sluší.

Po obširném resumé presidentově přidali se porotci po delší poradě k náhledu obhájce, uznali Chalupu nevinným zločinu těžkého ublížení na těle, a odsoudili jej pouze pro zmíněný přestupek. Porotní soud vyměřil pak obžalovanému vzhledem k těžkým následkům přestupku vězení v trvání 4 měsíců.

Das linke Auge ausgeschlagen

ze dne 17. října 1891 však vidí kauzu trochu jinak. Pod titulkem

Mährisch-schlesischer Correspondent

nám k věření zde se dává, že Jan Chalupa a Tomáš Holzer nepokoušeli fortune, ale spolu s ostatními hosty hráli kuželky. Holzer několikrát prohrál, zatímco Chalupovi se dařilo, a svému soupeři se opovržlivě smál. Holzera to rozčílilo, a pak to stalo, jak psáno dále.

"Es entstand ein Wortwechsel, dem ein Kaufhandel folgte, in welchem Chalupa seinem Gegner Holzer mit einem Pfeifenrohre einen so wichtigen Schlag über das linke Auge versetzte, daß dasselbe die Selbstkraft verlor."

Ať už se příběh tento udál tak či onak, jedno je jisté. Konečně víme, co je to trýska.

Petr Mrkva

Jiří Markovič

Možná si někteří z našich čtenářů povšimli informace, která se v průběhu letošního podzimu objevila snad ve všech významných médiích v naší zemi. Dne 20. října 2022 zemřel pan Jiří Markovič, významný český kriminalista druhé poloviny 20. století, který se podílel na objasnění mnoha závažných případů tehdejší doby. Někteří ve Vás budou určitě vědět, že pan Markovič se za Protektorátu (v r. 1942) narodil právě u nás v Boleradicích. Dle svých vlastních slov se ještě jako dítě s rodiči odstěhoval do Jeseníků, a tak u nás mnoho času nestrávil. I přes téměř celý profesní život strávený v Praze se ale stále považoval za kluka z vesnice se vztahem k přírodě.

K policii nastoupil pan Markovič v roce 1964, na oddělení vyšetřování přišel v roce 1966. Od ledna 1977 nastoupil na odbor vyšetřování hlavního města Prahy. V roce 1986 se stal šéfem jednoho ze dvou oddělení vražd pražské policie („pražská mordparta“). Mezi jeho nejznámější případy patřili sadistický vrah Ladislav Hojer a Jiří Straka, přezdívaný „spartakiádní vrah“. Do důchodu odešel koncem roku 1999.

Zdroj: Jiří Markovič (cs:wikipedia.org)

Antonín Vejvančický

Muzeum Kobylí

„... posláním muzea v Kobylí je zachovat doklady o životě dřívějších pokolení v naší obci a okolí, a zvláště uchovat lidovou tvorbu – překrásné lidové kroje a další památky, které postupně z běžného života mizí...“

Kobylské muzeum je jiné. Sice návštěvníky vrátí zpátky v čase, ovšem čas se v něm rozhodně nezastavil. Naopak. V Muzeu obce Kobylí na Břeclavsku to žije. Klub přátel historie Kobylí, který muzeum sídlící v bývalé měšťance spravuje, zde pravidelně pořádá řadu tematických akcí, výstav a přednášek vztahujících se nejen k folkloru.

O představení činnosti muzea a jeho sbírek jsem požádal paní Radoslavu Bureš Obadalovou.

První otázka je už tradiční. Jak to všechno začalo?

Nápad na vznik muzea vzešel už před pětadvaceti lety právě ze strany Klubu přátel historie Kobylí. Při příležitosti výročí významné rodačky Augusty Šebestové, autorky knihy *Lidské dokumenty* se v místní sokolovně uskutečnila velká výstava historických předmětů, krojů, písemností a fotografií. To byl základ dnešního muzea. Snahy o založení muzea se však datují už o tři roky dříve, kdy Klub přátel historie začal shromažďovat staré fotografie zachycující život na venkově, posléze přibyly součásti lidového kroje, staré náradí a předměty používané v domácnosti. Po souhlasu zastupitelstva s vybudováním muzea v prostorách bývalé měšťanské školy, ohromným úsilím Klubu přátel historie, za velké podpory Obce Kobylí a díky obětavě

práci desítek dobrovolníků naší obce bylo započato s úpravami prostoru a renovací nasbíraných předmětů a povedlo se. Muzeum bylo dne 27. 6.1997 slavnostně otevřeno. Poté následovalo další období spojené s rozšiřováním výstavní plochy, stavebními úpravami, organizováním výstav a vernisáží, včetně pořádání dalších kulturních akcí spojených s naším regionem. V současné době má Muzeum obce Kobylí rozsáhlou sbírku čítající více jak 3500 předmětů zapsanou v centrální evidenci sbírek. Podařilo se vybudovat rozsáhlou národopisnou expozici, která v blízkém okolí těžko hledá konkurenci.

Když k vám přijdeme na návštěvu, co uvidíme, co nám nabídnete?

V muzeu si můžete prohlédnout expozici věnovanou historii Kobylí a vývoji kobylyského kroje, stylově upravenou selskou kuchyň a jizbu, poslechnout si zvukový pořad popisující starodávné žádání o ruku nevěsty na pozadí statické scény z venkovské chalupy, zhlédnou digitalizované záznamy muzejních i obecních kulturních akcí, prohlédnout si expozici věnovanou náradí a větším zemědělským strojům. K vidění je zde také stálá rozsáhlá národopisná expozice, přibližující původní život v obci a jejím okolí, historii Kobylí a vývoj místního kroje. Na dvoře muzea můžete zhlédnou staré zemědělské stoje i náradí. Je zde zbudována náves., kde je vybudováno 5 stylových domečků – kuchyňka, náspja, sýpka, presúz a kovárna Na zahradě vyrostla kaplička a byl vysazen řádek vinohradu a sádek starých odrůd ovocných stromů. Součástí Muzea obce Kobylí je i bylinková zahrádka. Zkrátka vše tak, aby se lidé mohli posadit na dvoře muzea s kávou i bez, a ve stylovém prostředí si zavzpomínat na doby dávné a minulé.

Prohlídka většinou končí ve stylově opravených sklepních prostorách muzea, kde se nachází malá vinařská expozice s prodejní vinotékou s víny kobylyských vinařů. Za

zmínku jistě stojí i dvě stylově vybavené místnosti, které již nejsou součástí prohlídky muzea, slouží jako spolkové místnosti Klubu přátel historie, ale návštěvníci si je vždy rádi prohlédnou. Je to stará kuchyně s kachlovými kamny, kde se při některých akcích ukázkově i vaří a peče, nebo obývací jizba. Ta zase slouží k posezení u kávy, a především pak k přednáškám, besedám a vernisážím jako kulturní centrum.

Výstavy obměňuje na patnáct aktivních členů klubu zhruba čtyřikrát až šestkrát ročně. V návaznosti na zvolená témata, svátky či roční období. Před nedávnem byla instalována i ukázka bývalé školní třídy, jako upomínku na to, že budova muzea z roku 1911 byla postavena a sloužila jako měšťanská škola.

Muzeum ve spolupráci s Klubem přátel historie pořádá každoročně několik tematických výstav, vernisáží, besed i malých kulturních akcí. Přes zimu se akce pořádají zpravidla uvnitř muzea. V létě pak na muzejním dvoře i s kulturním programem. Muzeum funguje i v součinnosti s místními vinaři, jejichž vína zde lze ostatně i zakoupit.

Klobouk dolů před vašimi aktivitami. Myslím, že si zasloužíte, aby se k vám zájemci vraceli častěji.

Snažíme se vrátit muzeum do života. Nechceme, aby to byl jen dům, který spí a čeká, až někdo zazvoní u dveří a bude se chtít podívat dovnitř, jak to bývá někde obvyklé. Naším záměrem je, aby muzeum po

celý rok žilo, aby se do něj návštěvníci rádi vraceli. I z tohoto důvodu kupříkladu neopakujeme výstavy, snažíme se přinášet stále něco nového.

Muzeum máme otevřené celoročně. V zimním provozu, který trvá od října do května, vždy o sobotách, nedělích a o svátcích mezi druhou a pátou hodinou odpolední. V letním provozu od června do

září pak kromě pondělků každý den, v časech od deseti hodin dopoledne do pěti hodin odpoledne. Je zde zřízeno informační místo, kde jsou dostupné turistické suvenýry, wifi, informace a tipy pro zajímavý pobyt nejen v naší obci.

Jiří Janda

Zavádka na Seznamu nemateriálních statků tradiční lidové kultury JMK

Vážení občané, možná jste na podzim v médiích zaregistrovali zprávu, že obřadní hodový tanec zavádka z Hanáckého Slovácka, byl zapsán na Seznam nemateriálních statků tradiční lidové kultury Jihomoravského kraje. Protože je zavádka nedílnou součástí hodů i ve vašem městyse, rádi bychom vám o tomto ocenění řekli více.

Zavádka je obřadní hodový tanec, který se tančí ve 3/4 taktu a většinou se skládá ze dvou částí – zavádění dívek do tance a skládky, symbolické platby dívek za účast na taneční zábavě. Není to ale vždy pravidlem, při našich výzkumech jsme zaznamenali, že se průběh zavádky obec od obce liší a žádná zavádka není stejná. Jedná se také o tanec velmi starý, přičemž nejstarší zprávy o zavádce jako slavnostním hodovém tanci máme už z první poloviny 19. století. Zavádka je také tanec, specifický výhradně pro region Hanácké Slovácko, přičemž v minulosti se tančila v podstatě po celém regionu. Během našeho výzkumu v letech 2021 a 2022 jsme napočítali celkem 21 obcí z okresů Břeclav a Hodonín, v nichž se na hodech zavádka pravidelně tančí. Pro pořádek uvedme i abecední seznam těchto obcí: Archlebov, Boleradice, Bořetice, Brumovice, Dražůvky, Hustopeče, Klobouky u Brna, Kobylí, Krumvíř, Lovčice, Moravský

Žižkov, Morkůvky, Nenkovice, Němčičky, Popice, Strážovice, Šakvice, Velké Bílovice, Velké Pavlovice, Vrbice a Želetice. K tomu ještě připočteme Dambořice, kde se dochovala jen skládka nebo Těšany, kde se zavádka tančí jen příležitostně. Už tento krátký přehled vypovídá, že zavádka je v kontextu České republiky něco zcela ojedinělého, tradice, o níž je třeba náležitě pečovat.

Jedním z prostředků této péče je právě Seznam nemateriálních statků tradiční lidové kultury Jihomoravského kraje. Smyslem prestižního seznamu je poukázat na kulturní dědictví našeho regionu a přispět k tomu, aby bylo i nadále udržováno a předáváno budoucím generacím. Zápisem se zavádka zařadila po bok slováckého verbuňku, jízdy králů, modrotisku a dalších osmi nemateriálních statků, kterým se tohoto ocenění dostalo v minulých letech.

Pravděpodobně vás bude zajímat, co bude zápis pro zavádku ve vašem městyse znamenat. Zavádka se určitě nijak nezmění a my pevně věříme, že ji budete nadále udržovat v takové podobě, jak jste byli doposud zvyklí. Jedná se především o čestné ocenění a vy kteří zavádku tančíte nebo jste v minulosti tančili se můžete hrdě označovat jako nositelé této tradice a opatrovatelé

kulturního dědictví našeho kraje. Kdyby se ale v daleké budoucnosti přeci jen závádka ocitla v ohrožení, budou mít vaši následovníci možnost, obrátit se s důvěrou na pověřené instituce, které by k uchování této tradice podaly pomocnou ruku. Je to především Regionální pracoviště pro tradiční lidovou kulturu Jihomoravského kraje, které sídlí při Masarykově muzeu v Hodoníně, pomoci se dočkáte také u Národního ústavu lidové kultury ve Strážnici nebo u etnografů krajských muzeí.

Černé scénáře však nechme stranou a společně se těšme, až zase přijde hodové období, a budeme se moci sejít na závádce. My budeme ve výzkumu závádky na Hanáckém Slovácku pokračovat i nadále, plánujeme výstavu, přednášky nebo knihu. Věříme proto, že o závádce bude slyšet i v roce 2023.

Věra Colledani (Moravské zemské muzeum)
a Josef Šuba (Regionální muzeum
v Mikulově)

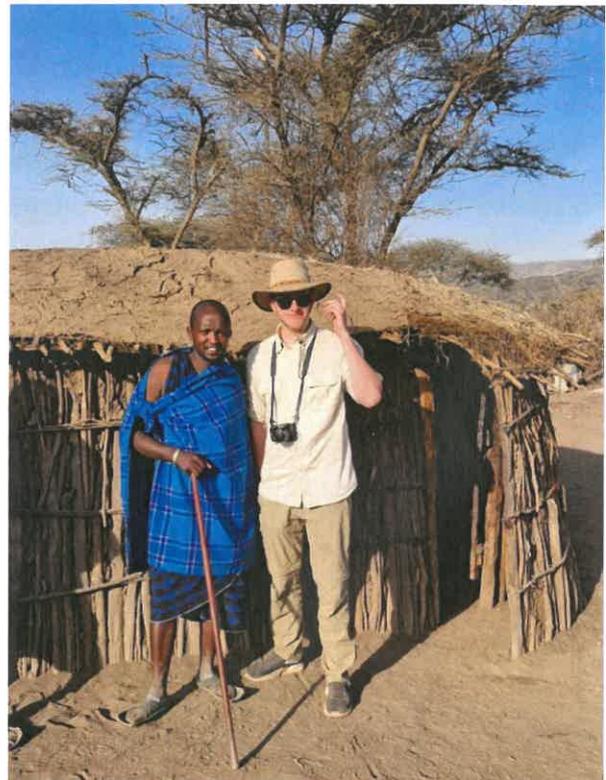
Naši na vandru

Milí čtenáři Polehradu, po delší odmlce se znovu vrátíme k seriálu „Naši na vandru“, ve kterém se tentokrát prostřednictvím zážitků pana Ing. Jiřího Vítečka pokusíme nahlédnout, jak se žije v několika zemích opravdu vzdáleného a exotického kontinentu, kterým bezesporu je Afrika. Pan Víteček Afriku navštívil jako turista letos v létě, a snad tedy jeho vyprávění vnese trochu teplého vánku do našich pochmurných zimních končin. Ačkoliv! Nenechme se mýlit, možná to v té Africe s tím horkem tak horké nebude ...

Co Tvoji pozornost přitáhlo právě k Africe? Jedná se o dlouhodobý speciální zájem právě o tento kontinent, anebo prostě toužíš poznat svět a Afrika je jednou z „položek“ na Tvém seznamu?

Už od malička rád cestuji a poznávám nová místa, přírodu, lidi a jejich kultury. Každá cesta člověka naučí něco nového. Afrika, konkrétně střední Afrika, byla na mém seznamu od nepaměti a pro mě představovala největší možnou exotiku.

Zkus nám přiblížit, kudy Tvoje kroky kontinentem vedly. Kterou jeho část a které země jsi navštívil? A znovu, byl

tento výběr náhodný, daný cestovní kanceláří, anebo k němu vedla nějaká zvláštní motivace?

Během měsíce jsme postupně navštívili Keňu, Tanzanii, Zanzibar a Ugandu. Všechno to byly země, které jsem chtěl vidět a rád bych k nim v budoucnu zařadil i další. Keňa a Tanzanie mají podle mě nejhezčí

národní parky a jsou nejbohatší na africkou faunu. Zanzibar je pak perla východní Afriky. Konečný výběr byl ale daný cestovní kanceláří. Cestovat do těchto míst na vlastní pěst je sice možné, ale zážitek by nikdy nebyl takový. Vybral jsem si Livingstone, který organizuje dobrodružné cesty pro malé skupinky lidí a vždy s českým i místním průvodcem. Samozřejmě člověk vybírá i podle bezpečnostní situace, která se tam často mění a v neposlední řadě podle finančních možností.

Asi nemá smysl ptát se na společenské rozdíly a odlišnosti v životní úrovni mezi tak rozdílnými kulturami, jako je evropská a africká. Zeptám se tedy jinak. Které země Afriky na Tebe zapůsobily spíše jako bohatší a lépe organizované a které naopak? Jaký byl Tvůj celkový dojem z bezpečnosti a pohostinnosti afrických národů směrem k turistům?

Všechny ty země, které jsem navštívil, jsou neuvěřitelně etnicky rozmanité, desítky až stovky různých skupin a je proto velice těžké je nějak generalizovat. Obecně jsem strach nikdy nikde neměl, i když především v Ugandě všude chodili ozbrojení lidé, u každého sebemenšího obchůdku, hotelu nebo úřadu stál někdo s kalašnikovem a prohlídky byly důsledné. Ale neměl jsem strach ani po setmění chodit jako jediný běloch místními úzkými uličkami. Nejbohatší a řekněme nejvyspělejší je Keňa, úroveň služeb, infrastruktura a přístup k turistům tam byly na nejvyšší úrovni. Tanzanie a Zanzibar na tom byly o něco hůř a opravdu chudá země je Uganda. Ale nikde na světě jsem neviděl tak milé, usměvavé a ochotné lidi pracující v turistickém ruchu jako v Tanzanii. Nekončící úsměv a radost, na to budu rád vzpomínat.

Na své cestě jsi viděl úchvatnou africkou přírodu i velká lidská sídla, africká velkoměsta. Dokázal by sis představit, že bys v Africe mohl žít nastálo?

Dokázal bych si představit mít třeba v Keni nějaké zimní sídlo (smích), ale bydlet bych tam nechtěl. Ta míra chudoby, zanedbané a nemocné žebrající děti na každém kroku, mizerná infrastruktura, všudypřítomná korupce, absence řádné zdravotní péče, špinavé prostředí... Kdo to nevidí na vlastní oči, nedokáže si to ani z TV dokumentů pořádně představit.

Obligátní otázka: Co Tě na cestách po Africe nejvíce ohromilo a překvapilo?

Těch věcí bylo opravdu mnoho, každý den několik. Kdybych jich měl pár vypíchnout, tak třeba zima. Málo kdo by čekal, že v rovníkové Africe bude takové chladno a teploty okolo nuly. Moc jsme se neopálili. Taky jsem byl překvapen, jak vysokou úroveň angličtiny místní mají. Od mala se jí učí ve školách. Co mě třeba hodně nemile překvapilo, byl viditelný všudypřítomný vliv Číny, která využívá zkorumpovatelnosti místních politiků a vytěžuje místní zásoby nerostného bohatství. A pak také množství odpadků všude okolo silnic, na ulicích anebo i na turistickém Zanzibaru. Mimo hotel je to horší než na smetišti.

Ale samozřejmě nejvíc překvapen jsem byl v národních parcích na safari. Čekal jsem, že to bude skvělé, ale ono to bylo mnohonásobně lepší. Vidět všechna ta zvířata v přirozeném prostředí, na vzdálenost pár metrů a občas i centimetrů bez plotů a davů, bylo fantastické, stejně tak stanování uprostřed savany, když se kolem vás v noci

potulují a pasou sloni, hroši, žirafy, africká prasata, lvi apod. Zážitek hodně umocňuje i fakt, že jsme měli naprosto perfektní a profesionální průvodce. Nakonec musím ještě zmínit nezapomenutelný východ slunce z 2. nejvyšší a údajně nejhezčí hory Afriky, Mount Keni (5 199 m), na jejíž vrcholek jsme šli 4 dny a nikdy v životě jsem nebyl tak vyčerpaný, ale ty slzy štěstí, že jsem to jako jeden z mála zvládl, stály za to.

Všiml jsem si, že jsi na cestách měl také možnost nahlédnout do života tradičních kultur a etnik. Které to byly? Měl jsi pocit, že si nadále zachovávají něco ze své původnosti a přirozenosti anebo je jejich vystupování spíš hraným divadlem pro turisty?

Na první pohled často nemá člověk šanci poznat, z jakého etnika daná osoba je. Nejzajímavější pro mě byli Masajové se svými typickými látkami. Jednu jejich osadu jsme i navštívili, nicméně bylo to spíše takové divadélko. Byli to sice oni, byla to jejich pravá vesnice, ale třeba tance, které předváděli, nedělali proto, že se chystali k boji, ale protože za to dostali peníze. Opravdu izolované kmeny tam dnes člověk už téměř nenajde.

Pokud jsi měl možnost mluvit s „místními“ (a nemyslím tím jen turistické průvodce), jaká byla jejich jazyková vybavenost?

Už jsem zmiňoval, že jsem byl hodně překvapen, jak dobrou angličtinu všichni měli. S domluvou problém nikdy nebyl. Kromě angličtiny tam všichni mluví také svahilsky a pak každá oblast, každý kmen, má pak svůj vlastní jazyk.

Na cestách jsi jistě ochutnal mnohé z pestré a originální africké kuchyně. Co Ti chutnalo nejvíce? Co bylo oproti očekávání překvapivě dobré? A našlo se něco, co bys do pusy nevezl za žádných okolností?

Bylo to hodně překvapující, ale díky historii spojené s kolonizací je tam dnes nejběžnější jídlo na evropský způsob. Žádný hmyz, jak by si člověk mohl myslet, se tam nejlí. Vynikající je samozřejmě čerstvé a na místě vyzrálé ovoce, jako banány, melouny, marakuja, ananasy a další. Z exotického masa mi nejvíce chutnaly pštroší steaky a pečený krokodýl. Na Zanzibaru pak čerstvé ryby. Naopak co hojně používají a co nás nenadchlo, byly pečené trpké banány jako příloha nebo banánové nesladké kaše.

Dokázal bys pojmenovat nějakou obecnou věc, návyk či vlastnost, kterou by se střeoevropská kultura, jako je naše, mohla u Afričanů inspirovat?

Tolerance. My se dokážeme pohádat kvůli malichernostem a tam vedle sebe žije spokojeně tolik různorodých lidí z nespočtu etnik a s neuvěřitelným mixem náboženství. A určitě více pozitivní přístup k životu. Je až neuvěřitelné, s jakým klidem a s jakou radostí místní prožívají každodenní strasti. Měl jsem pocit, že se za ničím neženou, na vše mají čas, což může být a často je kontraproduktivní, ale jak nám tam často říkali "hakuna matata", nebo "pole pole", což se dá přeložit jako "nespěchejte, pomalu, buďte v klidu". My máme hodinky, oni mají čas.

Ptal se a za ochotu zdvořile děkuje,

Antonín Vejvančický

O strašlivém smradu

Ač se to nezdá, naše současné problémy s často nelibě zavánějícím potokem, ve kterém se shromažďují splašky z velké části obce, nejsou zase až tak nic nového pod sluncem. V článku publikovaném v periodiku Moravská orlice dne 14. 1. 1894 autor popisuje s vše prostupujícím zoufalstvím situaci, která trápila polehradské na konci 19. století, kdy (dnes již zaniklý) lihovar v blízkých Martinicích svým puchem příšerně trápil široké okolí. Zajímavou paralelu nabízí hned úvod článku, kdy pouhý strohý popis hrůzostrašné epidemiologické situace v oné době a zoufalé reakce tehdejších úřadů staví náš nedávný boj s COVIDem na roveň hysterické reakce na poměrně neškodnou rýmičku. Popsány

jsou zoufalé a marné stížnosti Polehradíc na znečištění potoka (s velkou pravděpodobností dnešní Harasky) a ovzduší lihovarem a továrnou na kvasnice (drožďárnou) a začíst se můžeme též do lehce antisemitsky podbarveného laimentování nad tehdejším panstvím, které tehdy pro člověka „nižšího“ nemělo pražádné pochopení. Niže otištěný článek nám tak může připomenout, že starosti podobné těm našim dnešním, ať už s všelijakými epidemiemi anebo se znečištěním životního prostředí, trápily už naše předky, a to možná v mnohem drastičtější podobě.

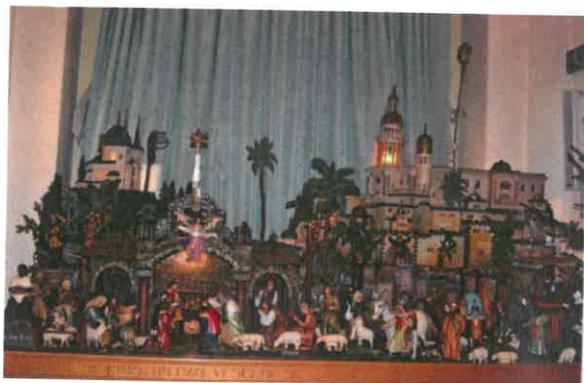
Antonín Vejvančický

Do Martinic, Polehradie a Morkúvek. (Na adresu zdravotních orgánů.) Letoší patlavá zima a neustálé mlhy byly patrně celá řada epidemických nemocí. Školy zavřány napofád. Byly chvilu, kdy se vyučovalo jen v něco málo obcích celého hejtmanství. Počet úmrtí vzrůstal každým dnem. Zvláště mezi dětmi. Část nemocných smetla nemoc hned, část čeká na smrt teprve na jaře. V poslední době byly úředně vyzvány obce, aby se dobrovolně účastnily různých opatření proti choleře. V každém menším městě bude zaveden kurs, ve kterém určené k tomu osoby se mají vycvičit ve všem, co vede k omezení cholery. Neposlechnou-li obce t. j. nebudou-li ochotny, vysílá do zdravotnického kursu příslušné k tomu osoby, bude následovat asi úřední rozkaz. Zcela správné. Obce reptají, ale nic jiného se tu nedá dělat, přes to přese všechno, že provedení zdravotních zákonů stálo mnohé obce velké peníze. Proti tomu tedy nikdo nic nenamítá. — Ale v rámci této přísnosti každý, kdo naší krajinu zná, musí se i příslušných orgánů ptát, jakým právem zde u nás může být trpěn zlořád, který nás lid ve své zaraženosti a báni před velkými pány snáší bez reptání, bez protestů, ale s jistou hořkostí v duši. Minimě tím Martinickou továrnu na lih a kvasnice s úzkým bahnitým potokem, do kterého páni vylévají svoji špinu a tím otravují celou krajinu. Kde co smradlavého, kde co zkaženého, výpalky, kvasnice, zkažený materiál, všechno továrna vrhne do úzkých těch břehů a jako na posměch zřizeny jsou ještě pod lesem nádržky, které všechen ten neřád zachycují, by ho pak vykvašený a zdvojnásobený poslaly zase dál. Hrozný puch hmyžících látek leží jako mrak nad celou krajinou. Lidé nechodí jinak okolo než se zacpaným nosem nebo utajeným dechem. Tak si pomáhá, kdo náhodou je nucen jít kolem nebo přes potok. Ale jsou obce, které leží na břehu tohoto potoka a nebezpečí odtud plynoucí leží na smadě. Ubozí, — vinou baronů Springrů a kšpe mlouvenu, zásluhou pana ředi-

ze divného toho závodu jsou nuceni panské ty smrady dýchat ve dne i v noci v krásný i pochmurný čas. Ti nemají jara, nemají leta, mají jenom smrad martinické továrny. Ze nepřeháníme, dokážeme tím, když řekneme, že rovní ta atmosféra se vznášela nad krajinou podél potoka i tenkrát, když všechno kryto bylo ledem a zima čítala 15° mrazu. — Jak bylo v těch dobách, kdy se mlhy válely po země, jak zde bývá na podzim, na jaře, za deštivých, nezdravých dnů, přitýněl si každý sám. Omezili bychom se na první záměr, kdybychom nevěděli, že v tom všem něco víc než nečistota. Jak se dovidáme, obec Polehradice podala už několikrát stížnost na nečistoty ten neřád, ale záležitost její byla odmrštna ihned v prvním kroku. Jak, proč, kým? Když tu nepočítá nic obec, která všechno to bohatství martinického výkalu dostává z první ruky, co si mají počít ti ostatní? Nezbývá jim, než aby si zacpali nos a běželi bez dechu kolem martinického panství. Nedivili bychom se, kdyby zlo bylo skutečně neodstranitelné. Ale zde je to posměšná bezohlednost vyššího člověka naproti nižšímu. Dnes ovšem jsou filtrační stroje tak levné a důkladné, že všechny ty výkaly martinické kofalny jsou naprosto zbytečné. Za několik set je celé zlo zbito na dobro. A to učiniti je povinné martinického panství, beze strachu, že se tím snad zmenší roční příjem závodu. Ředitelstvo ušetřilo tím, že za souhlasu anebo z iniciativy (nevíme) řídů bar. Springrů seškratlo služné svých orgánů o dobrých 40 proc., že z čista jasna bez důvodu, jen k většímu výnosu propustilo (se 7 dětmi) úředníka závodu, věrně sloužícího po 17 let, uletělo tím, že rovníka po 30leté věrné službě bez důvodu a jen k většímu výnosu propustilo z úřadu a jen z milosti pak mu nabídl deset zlatých měsíčně — všechny ty „úspory“ čísl do roku několik tisíc. Mada dělník na martinickém panství je

až pověstna. Když tak se věci mají — je přímo bezohledností, že při velkém výnosu martinické továrny nepovšimnuty zůstávají stížnosti celé okolí a výkaly lihovaru haňti se nechávají dále tak jak baily a prospávaly i pod samými okny pana ředitele. Ten snad ze služebních ohledů tomu zvykl, ale zvykati ten nejsou povinni ti, jejich zdraví ve vážných dobách epidemii je ohroženo. Upozorňuje proto zdravotní orgány na zbytečnost ten luz martinického lihovaru a továrny na kvasnice počkáme zatím s dalšími kroky do té doby, jak naloženo bude s prvním. — Případ našel kraje není asi osamocen. Takových je asi v různých koscích Moravy víc. Uvádíme náš jal typus a bylo by dobře, kdyby zdravotní orgány byly na zlo tímto způsobem upozorněny příslušných stran. Náklad jednotlivých obcí na opatření proti nebezpečí cholery není v žádném poměru s mnohými těmito přechmaty.

Betlém v našem kostele

V čase předvánočním se v Boleradicích už tradičně strojí betlémy. Jsou u nás dva, které svým významem přesahují naši obec a náš region. Jednak je to betlém řezbáře pana Krmíčka, který je již několik let vystaven ve vestibulu úřadu městyse, a dále pak betlém, který bývá tradičně vystavován v období adventu v našem kostele sv. Jan Křtitele. Pojdme dnes popátrat po historii právě tohoto překrásného betlému.

Marie Soukopová

Dle zápisu v obecní kronice z r. 1997 se v r. 1908 naše občanka paní Marie Soukopová zúčastnila pouti do Jeruzaléma. Na základě této – pro ni jistě významné – události se rozhodla zakoupit pro Boleradice betlém u firmy Bušek Petr a synové ze Sychrova v Čechách. Tento k nám byl dopraven v r. 1910. Postupně se rozšiřoval

a doplňoval o další figurky, postavy a zvířata. Podílele se na tom řezbářská firma Prosecký z Brna a firma Bek z Kutné Hory.

Eduard Kubita

Na tvorbě staveb města našeho betlému se pak podílel r. 1956 občan Boleradic, poštovník Eduard Kubita. Ten také vytvořil kamenné hrady, které jsou umístěny v prostoru pod kostelem a u staré radnice.

Betlém má celkem 21 postav, 31 oveček a koz. Kromě dvou sádrových jsou všechny dřevěné.

Sestaveno za pomoci paní Jitky Šlancarové a kronikářského zápisu p. Pavla Kabely

Základní a mateřská škola

Mateřská škola

Zprávičky z naší školičky

První měsíce ve školce byly plné překvapení a dobrodružství. Ve školce jsme se pobavili s kejkliřem Vlastou, poznávali krásy podzimu jeho plody, barvy a tajemství. Děti objevovaly známá místa Boleradic i kouzelnou přírodu kolem. V rámci projektu Včeličky putují Boleradicemi jsme navštívili sousoší Cyrila a Metoděje, kopec Paseky a objevili zbytky hradu, navštívili místní hřbitov a pověděli si o významných osobnostech naší obce (panu faráři F. Toufarovi, panu učiteli C. M. Hladkému a panu řídícím F. Novákovi). Další místa na nás čekají. Naše šikovné děti se učí s radostí, rády zpívají i tancují. Co už za těch pár měsíců umí, mohly předvést na Adventních dílnách, kam nás pozvalo o.s. Nedánov, pomohly na radnici přivítat naše nové maličké občánky, potěšily také naše seniory. Snad žádné oko nezůstane suché, až děti vystoupí na vánoční besídce v místním divadle.

Adventní čas ve školce začal zapálením první svíčky na adventním věnci. Děti očekávaly příchod Mikuláše, s obavami vyhlížely čerta, anděla naopak s nadějí, že je ochrání. Jaké štěstí, ve školce máme hodné děti a čert mohl vše jen zpovzdálí sledovat.

Čas nám rychle utíká a my se připravujeme na ty nejkrásnější svátky v roce – na Vánoce. Děti zdobí školku, vyrábí dárky a přání pro své nejbližší. K vánočním svátkům neodmyslitelně patří také besídky, cukroví, dárečky pod stromečkem a tradiční zvyky. My se dětem snažíme přiblížit Vánoce, jak je u nás známe. Přípravy na ně začínají výzdobou, dopisem Ježíškovi, pečením cukroví. A když konečně nastane ve školce ten vytoužený „Štědrý den“, zpíváme s dětmi koledy, pouštíme lodičky, krájíme jablíčka, louskáme ořechy. Pod talířkem na slavnostně prostřeném stole najdeme rybí šupinku a pak už jen netrpělivě čekáme, až zazvoní zvoneček..... Dětská očka se rozzáří a uvidí pod stromečkem dárečky. Děkujeme Ježíškovi a všem, kdo nám pomohl ty dětské oči rozzářit.

Přejeme Všem krásné, klidné, spokojené a rozzářené Vánoce. V roce 2023 přejeme pevné zdraví, štěstí a hodně milých lidí kolem.

kolektiv MŠ

Vážení a milí občané, děkuji Vám za vstřícný přístup, pochopení, pomoc a podporu, kterou jste nám poskytli v roce 2022. Přeji Vám všem za kolektiv zaměstnanců Základní školy a Mateřské školy Boleradice spokojené, láskou a porozuměním naplněné vánoční svátky, hodně zdraví a řadu správných rozhodnutí na cestě ke splněným snům novém roce 2023.

Těším se na další spolupráci.

Miroslava Fišerová, ředitelka školy

Základní škola

Školní rok jsme jako již tradičně zahájili slavnostním shromážděním před školou. Do první třídy nastoupilo 14 nových prvňáčků, celkový počet žáků v základní škole je 45. Díky tomu, že už konečně nemusíme řešit nějaká mimořádná omezení školní docházky, začali jsme pilně pracovat. První adaptační činností na školní prostředí pro mladší žáky 1. – 3. ročníku na začátku září bylo velmi vtipné divadelní představení herce pana Korába, pohádka **O Budulínkovi** a představení **Kejklíře Vlasty**. Starší žáci 4. a 5. ročníku se vydali zase na exkurzi do Mikulova, kde zhlédli věrnou repliku vojenského vlaku – **Legiovlak**. Tato výstava

přiblížila žákům život a boj československých legionářů na Transsibiřské magistrále v letech 1918–1920. Komentovaná prohlídka vedená průvodcem v dobové uniformě byla velmi zajímavá. Žáci si nejen prohlédli vagony zaměřené k různým účelům (poštovní, lékařský atd.), ale i potěžkali pušky či klíč v kovářském vagonu. Poděkování patří Mgr. Pavlu Kabelovi za organizaci výletu. Ve stejném historickém duchu si zástupci městyse společně s občany, učiteli, dětmi a žáky naší mateřské a základní školy připomněli významný den a uctili památku padlých v první světové válce. **Den válečných veteránů** se slaví celosvětově 11. listopadu, u příležitosti konce první světové války.

Ve vlastivědě a angličtině se seznamujeme i s tradicemi jiných národů, jako je např. Halloween. Jde o anglosaský svátek, který se slaví hlavně v anglicky mluvících zemích, ve Velké Británii, v Irsku, v USA. Naši žáci se učí anglicky už od první třídy, a proto jsme

se rozhodli, že si připomeneme tento svátek i v naší škole. Vzhledem k tomu, že do školy ruku v ruce se vzděláním patří i zábava, uspořádali jsme akci s názvem **Halloweenský rej**, kdy se žáci převlékli do různých strašidelných kostýmů. Součástí tohoto programu bylo seznámení s historií svátku, soutěž a společný tanec.

K adventní době patří neodmyslitelně i tradice spojená s **Andělem a Mikulášem**, kteří roznášejí dárky, čerti se zase starají o symbolické trestání a strašení zlobivých dětí. Mikuláš v bílém rouchu a mitře, s dlouhými vousy a velkou berlou, doprovázen hodným andělem a zlým čertem navštívil i naši školu. Někteří drobní hříšníci se vykoupili básničkou nebo písničkou. Všechny děti dostaly sladkost a oddechly si, že to letos dobře dopadlo.

Výuka v naší škole – moderní metody a formy

Pro rodiče jsme uspořádali **Den otevřených dveří** v naší škole. Mohli tak nahlédnout v průběhu dopoledne do různých vyučovacích hodin. O přestávkách se občerstvili na chodbě školy zákusky a kávou a podívali se na tematickou výuku, která probíhala po skupinách.

V rámci školního vzdělávacího programu se konají u nás čtyřikrát ročně **Barevné dny**. Barvy se obměňují, souvisejí s ročním obdobím. V tyto barevné dny se žáci i zaměstnanci oblečou do barevného oblečení, barvě se přizpůsobí i jídelníček. Tak jsou děti, kromě konkrétního tématu, spojeny s ostatními pocitem sounáležitosti a také náladou, kterou ta určitá barva vyvolává. Barevné dny mají společné zahájení a vyhodnocení, v jejich průběhu pracují žáci formou skupinové práce, a to

často napříč ročníky, a řeší problémové situace a úkoly. První projektový den **Žlutý** byl zaměřený na téma „**Když je třeba, pomůžu**“. Zde si žáci připomněli, že pomáhat druhým je správné, čestné, důležité a někdy nutné. Žáci měli možnost během projektové výuky nahlédnout na čtyřech stanovištích do různých způsobů a možností, jak poskytnout pomoc. Dále se ponořili do světa neslyšících či nevidomých a vyzkoušeli si, s jakými nástrahami se tito lidé potýkají a jak jim je v případě potřeby možné pomoci. Tímto děkuji za spolupráci paní Monice Třeštíkové, se kterou si žáci vyzkoušeli některá slova ze znakové řeči a seznámili se s prstovou abecedou, jejíž ukázkou si také odnesli na letáčku domů. V prosinci nás čeká ještě **Barevný den Modrý na téma „Mýty a legendy“**.

Soutěže

Žáci 5. ročníku se zúčastnili národní soutěže **Bobřík informatiky** v kategorii Mini. Soutěž obsahovala 12 logických otázek různé obtížnosti. Nejlépe se v soutěži jednotlivců dařilo Melánce Matelové, Justýnce Wamserové, a Radku Linduškoví. Jako dvojice se zúčastnila Sabinka Reiterová s Adélkou Rudolfovou. Ale i ostatní žáci se s náročnými otázkami statečně poprali, tedy gratulace patří všem. V minulých dnech se žáci zúčastnili také výtvarné soutěže, kterou vyhlásilo Divadlo Boleradice, na téma "**Můj hrdina**". Žáci měli možnost tvořit jakoukoliv technikou a každý spatřoval svého hrdinu v něčem jiném. Někteří se nechali inspirovat knihou a pohádkami, jiní skutečným životem. Naši výtvarníci měli tu čest být přítomni při společném rozdávání cen v Divadelním spolku bratří Mrštíků Boleradice.

Pod vedením paní učitelky Renaty Stehlíkové a Heleny Rudolfové si připravili

naši žáci **kulturní vystoupení** u udělali radost rodičům na akci vítání občánků, adventních dílničkách i důchodcům na jejich pravidelném setkání.

Nezahálí ani naše **školní družina**, dobře pracuje pod vedením Blanky Riedlové a Miroslavy Vavrikové. V rámci kroužku Šikulky vyrábí žáci drobné předměty na Vánoční jarmark, pečou perníčky. Také hrají na flétnu, v Polytechnickém kroužku rozvíjí svůj technický talent pomocí různých stavebnic, v keramickém kroužku tvoří pěkné výrobky, učí se základům německého jazyka v kroužku Německy hravě. Velmi žádaný sportovní kroužek jsou Sportovní hry pro děvčata, kroužek turistický a florbal. Naši florbalisté už mají za sebou školní turnaj ve vybíjené a košíkové. Velmi rádi navštěvují naši žáci nepovinný předmět náboženství, který vyučuje pan farář Vít Fatěna.

Co nás čeká v nejbližší době?

Vánoční představení dětí a žáků a vánoční jarmark v boleradickém divadle - 21.12. 2022.

Vánoční besídka ve třídách a vánoční diskotéka - 22.12. 2022.

Vánoční prázdniny proběhnou od 23.12. do 2.1.2023.

Rodičům tříletých dětí připomínám **zápis do mateřské školy - 3. 5. 2023** a budoucí školáčky budou moci přijít k **zápisu do první třídy - 5. 4. 2023**.

Kolektiv základní školy

Z činnosti spolků

Farnost Boleradice

Vážený, farní kostel sv. Jana Křtitele, o němž je první písemná zpráva z r. 1287, je jedním z nejstarších kostelů na břeclavském okrese a má románský původ, je dominantou naší obce a také největší kulturní památkou. Bohužel má krov a střechu v havarijním, místy až v kritickém stavu a je třeba co nejdříve provést nutné opravy.

V příštích letech 2023 a 2024 tedy čeká naši farnost veliký úkol, a to oprava a částečná výměna krovu a krytiny nad chrámovou lodí a kněžištěm. Tato akce bude finančně náročná, dosahující více než 3 miliony Kč a vzhledem k inflaci a růstu cen stavebního materiálu a prací to asi nebude částka konečná.

Není snadné pro naše farní společenství obstarat tak vysokou částku, i když budou pravidelné sbírky v kostele a doufáme, že i zastupitelé městyse podpoří tuto akci dotací z obecního rozpočtu.

Také se snažíme získat dotace z jiných zdrojů (fond pro obnovu památek JMK či jiného fondu). V letošním roce již proběhlo na

opravu střechy několik sbírek a v měsíci říjnu byla zakoupena krytina za pomoci dotace od obce, je uskladněna v areálu fy Šlancar, která nám toto uskladnění umožnila, za což jí moc děkujeme.

Mimo tuto hlavní akci je třeba provést zednické práce v sakristii a také na hospodářském objektu na faře, alespoň nezbytnou opravu střechy tak, aby do objektu nezatékalo.

Děkujeme a jsme vděční všem, kteří již jakýmkoliv způsobem pomohli při údržbě farního majetku a zároveň se s důvěrou obracíme na všechny občany a místní spolky, které prosíme o finanční dar v jakékoliv výši, případně jinou (brigádnickou pomoc) a předem Vám děkujeme.

Potvrzení o daru Vám zašleme nebo osobně předáme dle Vašeho požadavku.

Ekonomická rada
farnosti Boleradice

Letorost – lidé, kteří sázejí stromy z.s.

Vážený spoluobčané, příznivci přírody a výsadby stromů, dovolte mi, abych vás touto cestou informoval o činnosti spolku Letorost. Po loňské podzimní výsadbě

mladých ovocných stromků na "Nikitěnkově cestě" bylo třeba provést výchovný řez. Ten jsme s vydatnou pomocí Jožky Chalupy zvládli v únoru. Během roku jsme zjistili, že

se některé stromky neujaly, a tak jsme vysadili nové, aby stromořadí bylo kompletní. Nikitěnkova cesta byla slavnostně otevřena při příležitosti Sjezdu rodáků za účasti veřejnosti i zástupců městyse Boleradice. Během léta jsme dle potřeby mladé stromky několikrát vydatně pozalévali a cestu posekli. Na jaře 2023 Svaz českých turistů, na náš podnět, vyznačí tuto cestu žlutými turistickými značkami, a tím vznikne vycházkový okruh z Boleradic propojením přes stávající modrou trasu. Vyjednání uvedeného značení nebylo bez komplikací, proto jsme rádi, že se snad ve výroční den otevření Nikitěnkovy cesty po ní budou moci projít i turisté, kteří dosud cestu neznají.

Po celý rok také probíhaly přípravy na obnovení cesty od křižovatky u mlýna směrem k lesu. Protože byla tehdejší poloha cesty odlišná od stavu v katastrální mapě, provedla firma ZEČI rozorání a srovnání půdy na dotčených pozemcích. Následovalo vytyčení geodetem a 5. listopadu bylo za hojné účasti místních i přespolních vysazeno stromořadí sestávající ze 40 stromků lípy malolisté a velkolisté. Každý, kdo přispěl částkou alespoň 500 Kč a zúčastnil se výsadby, se mohl stát patronem stromu nebo strom věnovat. Pracovníci městyse Boleradice následně provedli první záživku, aplikovali jsme hnojivo a pachovou ochranu proti okusu zvěří a na jaře nás čeká slavnostní otevření Lipové cesty.

Už teď připravujeme obnovení dalších cest a jejich vzájemné propojení. Děkujeme

vedení městyse Boleradice i jejím pracovníkům za pomoc při výsadbě a společnosti ZEČI, která na vlastní náklady provedla přípravu terénu.

Děkujeme ale hlavně vám, kteří jste přispěli na transparentní účet a pomohli s výsadbou. Jste důkazem toho, že vám podoba okolní krajiny není lhostejná.

Poslední letošní akcí je členská schůze, na které se dohodneme na našem třetím projektu, cestě a výsadbě.

Vážení občané Boleradic, jménem celého spolku i jménem svým vám přeji krásné svátky, mnoho radostí v rodinném kruhu a šťastný nový rok 2023.

Jiří Soukop
člen výboru spolku Letorost –
lidé, kteří sázejí stromy z.s.

Zahrádkáři informují

Je prosinec, zahrádkáři „odpočívají“ a rekapitulují, co se v letošní pěstitelské sezoně podařilo či nepodařilo, které plodiny a výpěstky udělaly radost a které méně.

Příroda také odpočívá po náročném roku, a tedy i naše zahrádky. Pranostiky na prosinec: *O svaté Barboře (4. 12.) ležívá sníh na dvoře nebo závěj svaté Albíny (16. 12.) zaplavuje doliny, již v dnešní době bohužel*

dávno neplatí. Ale snad budeme věřit této: *Mléčná dráha v prosinci jasná, bude v příštím roce úroda krásná. Kéž by to tak bylo.*

Zpracovna:

Mnozí z vás využili naší služby zpracovny ovoce a pochutnávají si na dobrém jablečném

moštu a chutných „křížalách“. Zpracovna byla k dispozici od srpna do listopadu:

Moštovalo se celkem 20x a zpracovalo se 2 027 kg jablek na chutný mošt.

Sušilo se 5 x – 1x meruňky, 2x jablka a 2x švestky, vždy po 22 kg. Celkem se usušilo 110 kg ovoce.

Jsme rádi, že si pěstitelé najdou cestu k nám a využijí tohoto zařízení.

Adventní setkání:

V sobotu 10. prosince výbor uskutečnil pro své členy Adventní setkání. Posedlo se, pobesedovalo, bylo i něco k zakousnutí a občerstvení. V družném hovoru a navzájem se sdělovaly úspěchy na zahrádkách, různé rady, návody a doporučení. Nezapomněli jsme ani na naše jubily a popřáli jim radost ze zahrádky, a především hodně zdraví.

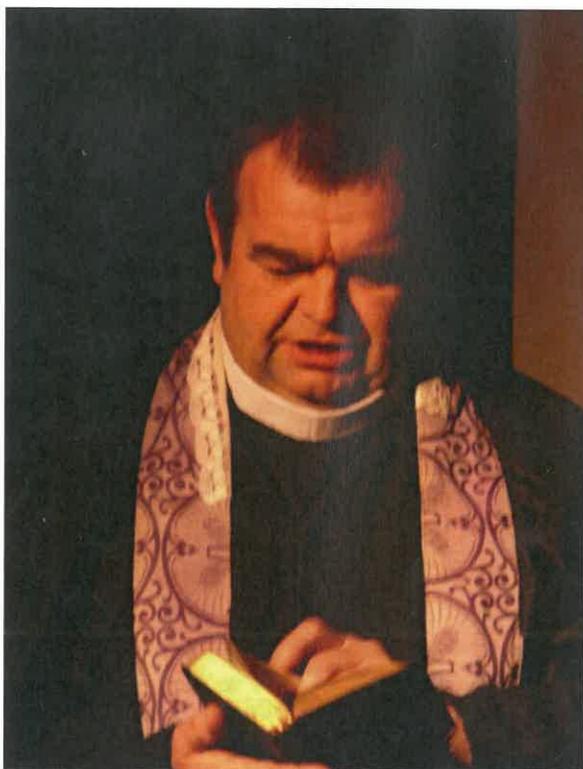
Také jsme se pobavili o nadcházejícím roce 2023, kdy si budeme připomínat 60. výročí založení naší organizace (r. 1963). Proto připravujeme **Zahradní slavnost**, která se uskuteční v neděli 21. května 2023, na kterou již teď srdečně zveme všechny občany. Chceme toto významné výročí důstojně oslavit s vámi se všemi. Vždyť založení svazu v Boleradicích v 60. letech minulého století se týkalo téměř celé vesnice.

Přejeme všem klidné prožití vánočních svátků a závěru roku, a především hodně pevného zdraví do nového roku 2023.

Mgr. Pavel Kabela
za výbor ČZS Boleradice

Divadelní spolek bratří Mrštíků

„Ta noc, Noc pastýřů...“

Antonín Koráb v roli faráře Zachara

Bylo to před patnácti lety, v sobotu 8. prosince 2007.

V zaplněném sále divadla

Boleradice se po mnoha týdnech zkoušení konala premiéra dramatu *Noc pastýřů* o životě Jakuba Jana Ryby. Představení, kterému aplaudovalo tisíce diváků, uskutečnily se desítky repríz doma i na mnoha štacích v Česku a ve Vídni pro krajany. Režisérkou tohoto divácky úspěšného kusu byla Alena Chalupová, které tehdejší herci a dnešní pamětníci věnují své vzpomínky. Pojd'te si zavzpomínat s námi...

Eva Charvátová, před patnácti lety jako Tichá, správcova žena

Při vzpomínce na toto představení se mi vybaví dvě postavy. Tou první je Tonda Koráb a jeho nezapomenutelný herecký výkon při ztvárnění rozporuplného faráře Zachara. Dodnes vidím, jak všichni stojíme

vzadu v hledišti a sledujeme jeho výstup, při němž jsme se nedokázali ubránit slzám. A stejně tak reagovali i diváci. Tleskali většinou ve stoje a děkovačka tak byla vždycky dojemná a uplakaná. Další důležitou postavu této hra ztvárnil Stanislav Svoboda. Radní Pokorný v jeho podání to byl zážitek. Takový „záporák“ se hned tak nevidí. Mnohé další herce z tohoto kusu můžete vidět v představeních našeho divadla, ale tihle dva zůstávají již jen v našich srdcích a vzpomínkách...

Ilona Pelikánová, před patnácti lety jako Ulovcová

Bylo to pro mne šťastné období mého života nejen s kamarády a kolegy-herci, ale i mými vlastními dětmi, kteří tenkrát byli malí a hráli s námi. Samozřejmě to bylo pro nás všechny náročné, nejen časově, ale i psychicky vyčerpávající zkoušky a na druhé straně pohoda, sranda, veselí, zpívání, zájezdové vystoupení a noční návraty s dětmi, ale i ony vzpomínají rády. Vzpomínám s láskou a úctou na přátele a kamarády, herce, kteří tu už mezi námi nejsou a tolik mě dali do života nejen divadelního. Už je jich bohužel tolik, že je nebudu ani vypisovat, ale všichni, kdo to budou číst ví, koho myslím.

Libuše Klímová, před patnácti lety jako Anna Rybová

Když se řekne Noc pastýřů, vybaví se mi chudák paní Rybová, která rodila jedno dítě za druhým (měla jich asi sedm). Zážitek byl intenzivní, protože jsem byla stále v outěžku a každé představení, jak na domácí půdě, tak na zájezdech, mě provázely porodní bolesti. A vzhledem k tomu, že jsem si na prkna přibrála i moje tehdy malé děti, které hráli ty Rybovy, nemůžu zapomenout na jejich oči v úžasu, jak to ta "mamka" dělá, že je pořád těhotná a pak už zase ne, a tak pořád dokola. A tak prožívaly všechny strasti porodu paní Rybové se mnou. Zpětně, když se jich na to zeptám, tak měly o mě velký strach

a vždycky se jim ulevilo, když mě v další scéně opět viděly živou a zdravou.

Atmosféra na představeních byla hustá tak, že by se dala krájet. Život Jakuba Jana Ryby nebyl žádný med, a to se propisovalo do každé minuty tohoto představení. Načasování premiéry, famózní výkony herců, silný příběh a osud Ryby byl pro mě vždy velmi emotivní zážitek, který si dodnes nosím v sobě, a to pokaždé, když v adventní době zazní Česká mše vánoční.

Luboš Straka, před patnácti lety jako Jakub Ryba, kantor

Vzpomínka na Noc pastýřů to je u mě o tom, jak uši hýbou nohama. Ano, je to tak. Po tolika reprízách Noci pastýřů mám prostě v určité části poslechu „Rybovky“ zafixováno, že v tomto bodu skladby musím začít sestupovat po schodech dolů kolem aplaudujících diváků až k pódiu na závěrečnou děkovačku. Zpravidla toto cukání nohou bývá ještě korunováno nostalgickým úsměvem...

Luboš Straka v roli kantora Jakuba Jana Ryby

Jan Koráb, před patnácti lety jako správce panství Tichý

I po těch letech jsou moje vzpomínky na tuto inscenaci živé a krásné. Noc pastýřů byla dalším „majstrštykem“ naší režisérky paní Aleny Chalupové. Zajímavé téma, jako vždy perfektně obsazené role, zařazení působivých pasáží ze všeobecně známé a národem milované Rybovky, dokonalá, citlivá režie – to byly hlavní atributy tohoto představení. A když k tomu přičteme vynikající výkon a nasazení celého souboru, pak se nelze divit obrovskému úspěchu této hry. Z jeviště k divákům a zpět se přelévaly vlny emocí, které provázely vyprávění o tragickém osudu autora České mše vánoční Jakuba Jana Ryby.

Nelze na tomto místě nezapomenout přesvědčivé a nezapomenutelné výkony představitelů hlavních rolí – Tondy Korába v roli faráře Zachara a Luboše Straky jako učitele Ryby. Jejich postavy byly naprosto věrohodné, opravdové a lidské. Herecký soubor jako celek dokázal diváky tak přesvědčit a vtáhnout do děje, že hlediště příběhem žilo, společně s herci na jevišti prožívalo jednotlivé scény až po tragické vyvrcholení. A snad každý si z představení odnášel nejen vlhký kapesník, ale i poselství o síle lidské dobroty, předávané třeba prostřednictvím krásné hudby.

Ohlasy u obecnostva i veřejnosti byly nadšené, každé představení beznadějně vyprodané, zájezdy do našeho divadla směřovaly z celého kraje! Ano, i o tom je divadlo. Jak krásně se na to dnes vzpomíná!

Marie Sokolářová, před patnácti lety jako Pokorná, žena radního

Noc pastýřů. Nejkrásnější představení. Alespoň pro mě. Dech se tajil a mráz šel po zádech, při vystoupení bratrů Korábových, Toníka i Honzy a Luboše Straky a vlastně všech. Hráli jsme s pokorou a vši zodpovědností každé představení. Ani slzy nechyběly. Díky paní režisérko, paní

Chalupová, že jsem tam také s vámi se všemi mohla být...

Jana Vystoupilová, před patnácti lety jako Hamplová

Noc pastýřů? Pro mě nádherné a nezapomenutelné představení... Dodnes umím svůj výstup z paměti. Představení se hrávalo v čase adventním. Celé představení mělo úžasnou atmosféru. Ta hudba, ta neskutečná hudba, při které se každému tajil dech, ta i nás na jevišti úžasně spojovala. Celá hra, měla vzestupnou gradaci. Vzpomínám si, jak jsme stávali po stranách za plentama a ani nedýchali a sledovali, když celé představení gradovalo sebevražednou scénou J.J. Ryby. Závěrem představení pak byla nádherná scéna, kdy Anna Rybová nad listy notového papíru s nostalgií vzpomíná na svého muže a do toho zněla Česká mše vánoční. No překrásné a nezapomenutelné. Atmosféru často ještě umocňovalo, když se zadařilo a venku padal sníh, v sále divadla zněla Česká mše vánoční a lidé pak vycházeli z divadla do padajících sněhových vloček.

S představením mám také nesmazatelně spojená jména těch, co už tu s námi nejsou. A to Toník Koráb a Staník Svoboda a jejich neskutečné herecké výkony! Každý z nich, dal do svojí role celé srdce! Na to se opravdu nedá zapomenout. Já tu hru milovala a dodnes mi celé představení rezonuje v srdci a děkuji paní režisérce, že jsem si v ní mohla zahrát. A proto nemohu skončit jinak než oním závěrečným, co tenkrát zaznívalo z prken bolearadického divadla: „Ta noc, Noc pastýřů...“

Jan Vystoupil před patnácti lety jako Dítě

Svoji vzpomínku na Noc pastýřů, moji úplně první hru, mám prostou. Při této hře jsem zažil první krůčky po prknech našeho jeviště a také první (většinou) namalovaný monokl. Ze dřívě výchovného „poplácání“ holí od pana Korába se o dekádu později stalo

výchovné přituknutí si s pivem. Od Noci pastýřů se do divadla vždy rád vracím.

Od všech herců, nejen zde uvedených, jsou vzpomínky věnovány naší paní režisérce Aleně Chalupové. Právě ona přinesla scénář do našeho divadla, ona nás vedla na jevišti a naučila nás hrát své role tak, že nám diváci věřili. Zavedla nás i do míst, kde Ryba působil – do Rožmitálu pod Třemšínem. Pod její režii vzniklo něco, na co vždy před Vánocemi moc rádi vzpomínáme.

Za všechny, kteří se podělili o své vzpomínky, děkujeme paní režisérko

Jiří Janda,
před patnácti lety jako Starosta

Zamyšlení nad Pohádkou

Loni nastudoval náš divadelní soubor pod režijním vedením a v citlivé úpravě Ivy Kahounové divadelní hru Viléma Mrštíka Pohádka máje. Premiéra byla 29. a 30. května 2021. Od té doby jsme odehráli celkem 23 představení, a kromě našeho publika jsme jím potěšili i diváky v Hodoníně, Libici nad Cidlinou a v Němčicích nad Hanou. Hru jsme uvedli také jako součást programu Sjezdu rodáku v květnu tohoto roku, a nakonec jsme se s ní proboujvali až na národní přehlídce ve Vysokém nad Jizerou. Pohádku máje budeme uvádět i v nové divadelní sezoně. Rozloučíme se s ní posledním představením – derniérou v sobotu 4. března 2023.

Ale proč to všechno píšu? Už během zkoušek v roce 2021 a posléze i při reprízování Pohádky máje se objevily (jak u části diváků, tak u některých členů souboru) názory, že celý ten romantický příběh se nehodí do dnešní doby, že popisovaný děj, a především vztahy mezi hlavními postavami jsou z dnešního pohledu zastaralé a směšné. A že nemá dnešnímu – především mladému publiku co říci. Zazněly i pochybnosti, zdali je správné pustit na jeviště „tak starou věc“.

Ano, realita už je taková. Svět kolen nás zhrubnul, okoral, mnohé hodnoty už současná společnost neuznává, jiné jsou jí

k smíchu. Ten příběh je – i po citlivé a poučené úpravě, opravdu trochu naivní a odpovídá době svého vzniku. Vilém Mrštík hru napsal roku 1892, tedy před 130 ti lety. Je pozoruhodné, že jednoznačný názor na toto dílo nepanuje ani mezi věhlasnými odborníky. Někteří z nich – v souladu s požadavky doby – postrádají větší dávku erotiky, jiní se pozastavují nad údajně archaickým textem (jazykem) apod. Na straně druhé opět jiní vyzdvihují právě ty romantické prvky – něžnost, nesmělost, postupné sblížování Zaujal mě názor režiséra Ladislava Vrchovského, který zazněl na hodnotícím semináři po našem představení, na již zmíněné národní přehlídce ve Vysokém n. J. S jeho laskavým svolením si zde dovoluji některé části jeho zamyšlení uveřejnit:

- Moje první setkání s inscenací hry V. Mrštíka Pohádka máje v provedení divadelního souboru z Boleradice v režii Ivy Kahounové se odehrálo na regionální přehlídce v Němčicích nad Hanou. Popovídal jsem si tam i s některými mladými herci, kteří v ní hráli. Ti mi říkali, že je to moc nebaví. Že jim ta hra připadá stará, protože se v ní postavy chovají tak, jak už se dnes lidé, zejména mladí, mezi sebou nechovají. Že je to hra spíše pro staré diváky, kteří vzpomínají na to, jak se kdysi žilo, nebo na stejnojmenný

film, starý už osmdesát let. A že jim také kamarádi říkají, že by měli hrát něco jiného, třeba nějakou super komedii.

- Absence těch „zastaralých“ hodnot (či tzv. dobrých mravů) je jedním ze znaků doby a společnosti, ve které dnes žijeme. Taková společnost je ovšem společností ohroženou v samotných základech!

- Charakter venkovského či vesnického divadla, který režisérka Iva Kahounová vtiskla do podoby inscenace, a který je zároveň vlastní poetikou Divadelního spolku bráří Mrštíků tyto hodnoty předkládá k zamyšlení a tím také výsledný dojem představení umocňuje.

- Pohádka máje v podání boledického souboru by se měla hrát tak dlouho, dokud o ni bude zájem ze strany škol, ať už základních, nebo středních. Měla by se hrát právě proto, že upozorňuje na opravdové hodnoty a akcentuje jejich důležitost v životě

člověka. A pohostinské hraní na zájezdech Divadelního spolku bráří Mrštíků je exportem, vývozcem těchto hodnot, dnes tak potřebných pro nás pro všechny. Pro společnost, která strádá právě nedostatkem hodnot, o jejichž důležitosti boledičtí tak krásně hrají.

Tolik zamyšlení pana Vrchovského. Každý, kdo Pohádku máje viděl, si může udělat svůj úsudek, říci svůj názor. Ale zdá se mi, že označit tento příběh za zastaralý jen proto, že jej Vilém Mrštík napsal před sto lety, je poněkud pošetilé. Jistý William Shakespeare psal své hry v 17. století. Jsou snad proto zastaralé, nemoderní či směšné? Jsem naopak přesvědčen, že Shakespearovy hry budou k vidění na předních světových jevištích i v době, kdy jména současných, moderních autorů nebudou už čitelná ani na jejich náhrobcích.

Jan Koráb

Členové Divadelního spolku bráří Mrštíků přejí všem svým spoluobčanům, divákům a příznivcům ochotnického divadla klidné a spokojené Vánoce a v novém roce hodně zdraví a štěstí. Těšíme se na vás v divadle.

Program divadla Boleradice leden–únor 2023

LEDEN		
6. 1. 19:30	C. Goldoni Poprask na laguně	Ořechovské divadlo
7. 1. 15:00	Tříkrálový koncert	Pěvecký sbor Vavřinec a jeho hosté
14. 1. 19:30	V. Mrštík Pohádka máje	DS bratří Mrštíků Boleradice
21. 1. 19:30	J. Goldman Lev v zimě	Divadlo Stodola Sivice
22. 1. 15:00	J. Chalupa, Z. Svěrák, J. Uhlíř Princové jsou na draka	DS bratří Mrštíků Boleradice
29. 1. 15:00	I. Kočí Pekelné plány	DS Slavkov
ÚNOR		
4. 2. 19:30	27. divadelní bál aneb Noc na Karlštejně	DS bratří Mrštíků Boleradice (v sále městyse)
12. 2. 15:00	V. Mrštík Pohádka máje	DS bratří Mrštíků Boleradice
18. 2. 19:30	A. Strinberg Slečna Julie	Divadelní studio „V“ Brno
25. 2. 17:00	J. Chalupa, Z. Svěrák, J. Uhlíř Princové jsou na draka	DS bratří Mrštíků Boleradice

Změna programu vyhrazena.

Regionální postupová přehlídka Mrštíkovo divadelní jaro 20. – 23. dubna 2023.

27. divadelní bál aneb Noc na Karlštejně

Sobota 4. února 2023 sál městyse Boleradice

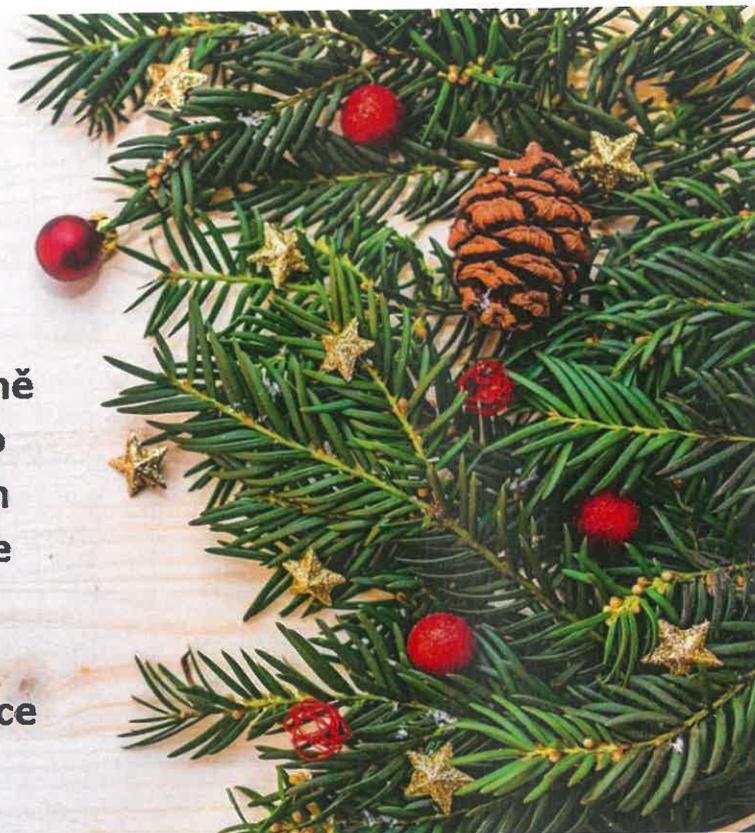
Divadelní spolek připravuje už 27. divadelní bál. Připravujeme pro vás opět bohatý kulturní program ve spolupráci se Salonním orchestrem Brno a Spolkem historických tanců Monarchia z Rohatce.

Rezervace vstupenek je možná v pokladně divadla od prosince, předprodej bude zahájen v lednu.

PF 2023

**Příjemné prožití
vánočních svátků, hodně
štěstí, zdraví a mnoho
osobních a pracovních
úspěchů v novém roce
Vám přeje**

Úřad městyse Boleradice

POLEHRAD – ZPRAVODAJ OBČANŮ BOLERADIC

Vydává ÚM Boleradice, 691 12 Boleradice 401, odpovědný redaktor Marie Soukopová. Zaregistrováno u MK ČR reg. č. E 11762. Články nejsou redakčně upravovány ani kráceny bez souhlasu příspěvovatele. Redakce si vyhrazuje právo neuveřejnit příspěvky hrubě urážlivé, neslušné a poškozující dobré mravy. Příspěvovatelé odpovídají plně za obsah příspěvků a jazykovou úpravu. Převzaté příspěvky jsou publikovány se souhlasem vydavatele. Příspěvky do Polehradu můžete zaslat na adresu obec@boleradice.cz nebo Úřadu městyse Boleradice. Toto číslo vyšlo 19. prosince 2022.

www.boleradice.cz

[FB Boleradice](#)

Uzávěrka pro číslo 1/2023 bude dne 19. 03. 2023. Zpravodaj vyjde v dubnu 2023.

TŘÍKRÁLOVÝ KONCERT

7. LEDEN 2023
V 15.00 HODIN

DIYADLO BOLESLADICE

ÚČINKUJÍCÍ:

VACHŮV SBOR MORAVSKÝCH UČITELEK Z BRNA | CIMBÁLOVÁ MUZIKA Z ČEJKOVIC
MUŽSKÝ SBOR VAVŘINEC Z HORNÍCH BOJANOVIC | ŽENSKÝ SBOR Z HORNÍCH BOJANOVIC
TADĚÁŠ ČERMÁK - VERONIKA KŘÍŽOVÁ - NELA HOMOLOVÁ Z HORNÍCH BOJANOVIC

SLOVEM PROVÁZÍ:

MIROSLAVA ŠUBÍKOVÁ

VSTUPNÉ: 180,- Kč

Srdečně zvou pořadatelé....

| PRODEJ NÁSTĚNNÝCH KALENDÁŘŮ MUŽSKÉHO SBORU |

VINAŘSKÝ SPOLEK

BOLERADICE

VÁS ZVE NA

ŠTĚPÁNSKÝ

KOŠT MLADÝCH VÍN

15.00
HODIN

26
PROSINEC
2022

V SÁLE MĚSTYSE
BOLERADICE

VSTUPNÉ
150 Kč

SK Boleradice 1935

Novoroční turnaj ve stolním tenise

První dochované záznamy o tomto turnaji nás zavedou do roku 1995. Bohužel se nemůžeme dopátrat, který ročník byl skutečně prvním. Podle pamětníků se hrály turnaje ještě před revolucí – ten, na který navazujeme se snad odehrál v nově postaveném sále, tedy na Nový rok 1985. Dříve byla povolena účast i profesionálním hráčům, vzhledem k výkonnostním rozdílům se ale pravidla změnila. Na počátku této úspěšné akce stál pan František Novotňák starší, začínal s pomocí Vlastimila Čermáka a postupem času se do organizace zapojili i další pingponisté. Mimochodem, Fana se v roce 2022 mohl poprvé svého turnaje sám zúčastnit – uplynulo totiž regulemi stanovených pět let od jeho poslední registrace v lize. Podle svých slov si to chtěl aspoň jednou v životě ve svých 68 letech vyzkoušet – a suverénně vyhrál. Dá se říct, že turnaj, který se podle názvu koná 1. ledna každého roku, se stal již tradičním a hojně navštěvovaným. Událost měla historicky poměrně velkou prestiž a v konkurenci i třiceti účastníků nebylo jednoduché se prosadit. Zahrát si přijížděli také přespolní hráči, kteří trofej domácím borcům leckdy vyfoukli. Od roku 1995 dodnes evidujeme bezmála 100 sportovců. Na přelomu tisíciletí se dokonce uskutečnily tři ročníky turnaje žáků. Nejúspěšnějším hráčem je stále aktivní

účastník Petr Charvát, který turnaj ovládl devětkrát (prozatím). Pravidla jsou jednoduchá, stačí přijít a NEBÝT aktivním hráčem stolního tenisu. Musím zdůraznit, že turnaj je pouze AMATÉRSKÝ! Pokud byste měli zájem se zúčastnit, ale máte strach potkat silného soupeře, můžu vám slíbit, že si ostudu rozhodně neuděláte. Tímto bychom Vás všechny chtěli na tuhle událost pozvat.

Za SK Boleradice 1935
- oddíl stolního tenisu
Tomáš Hos

Výsledky mužstva Boleradice/Krumvíř B ve zbývajících zápasech podzimní části sezony 2022 - 23

Boleradice/Krumvíř B – Hlohovec	3:0 (1:0)
Mikulov – Boleradice/Krumvíř B	4:0 (2:0)
Boleradice/Krumvíř B – Křepice	0:2 (0:2)
Charvátská Nová Ves - Boleradice/Krumvíř B	3:1 (0:1)
Boleradice/Krumvíř B – Moravský Žižkov	1:5 (0:2)
Nosislav - Boleradice/Krumvíř B	6:0 (2:0)

Tabulka

	Klub	Z	V	R	P	S	B
1.	Kostice	12	10	2	0	30:8	32
2.	Moravský Žižkov	12	7	2	3	38:32	23
3.	Nosislav	12	6	3	3	27:15	21
4.	Křepice	12	6	2	4	26:17	20
5.	Hustopeče	12	5	4	3	24:8	19
6.	Mikulov	12	5	2	5	23:18	17
7.	Charvátská Nová Ves	12	4	4	4	24:17	16
8.	Břeží	12	5	0	7	33:42	15
9.	Podivín	12	3	4	5	15:24	13
10.	Ivaň	12	3	4	5	23:34	13
11.	Hlohovec	12	3	3	6	13:31	12
12.	Bořetice	12	3	1	8	29:31	10
13.	Boleradice/Krumvíř	12	2	1	9	16:44	7

SK BOLERADICE 1935
 Vás zve na Novoroční turnaj
 neregistrovaných hráčů

občerstvení: zajištěno
 tréninkový robot: zajištěn

datum: 1.1.2023
 místo: sál městyse
 registrace: 13:30-13:50